

Hrvatska udruga za promicanje prava pacijenata o štrajku liječnika (3)

mr.sc. Đula Rušinović-Sunara

Hrvatska udruga za promicanje prava pacijenata

Nakon svih održanih govora na prvom sveopćem saboru hrvatskih liječnika usvojena je Deklaracija u kojoj stoji podrška pacijentima na način zahtjeva u deklaraciji koji se odnosi na to da reforma zdravstva mora početi od početka (pacijenta), a ne od kraja (osiguranja).

Nakon ovih tekstova moram se zapitati:

Ima li pomaka u hrvatskom zdravstvu između dva štrajka liječnika?

Nije li preočita veza između akcije i reakcije?

IMA LI NEKE RAZLIKE DANAS u odnosu na nvedeni strah, neznanje i nekompetentnost?

Za još jasnije razumijevanje neophodno je znati i kako je u rujnu 2001. na Odboru za zdravstvo, rad i socijalnu skrb janso dana izjava koju sam osobno tamo izgovorila, ali i predala u pisanom obliku (kako ne bi bilo zabune). Tada sam jasno ukazala na politikantsku igru onih koji pokušavaju poturiti pogrešan redosljed usvajanja zakona na području zdravstva čime se zapravo dovodi u direktan sukob sve strane u zdravstvenom sustavu, a što je naročito nepovoljno za same pacijente, jer će njihova ljudska prava određivati novac, a ne konvencije, čime se takvi zakoni već suprotstavljaju međunarodnim konvencijama i deklaracijama, pa i onima potpisanima i ratificiranim od strane Hrvatske. Naime, tzv. prava iz osiguranja još uvijek nisu u javnosti predstavljena na način koji bi pojasnio kako se i u pogledu zdravstvenog osiguranja radi samo o osiguranju, a nikako o ljudskim pravima. Kada je u pitanju osiguranje onda je osnovno ljudsko pravo slobodno odlučiti hoće li ga se prihvatiti, a kada je u pitanju državno osiguranje, onda je osnovno ljudsko pravo moći kompetentno utjecati na formiranje uvjeta osiguranja. Za ovo posljednje je od presudnog značaja uspostava partnerskih odnosa u zdravstvu na način da se onemogućí diskriminacija pacijenata u tom odnosu, a za što je neophodno zastupanje prava pacijenata na neovisnoj osnovi (što je Hrvatska udruga za promicanje prava pacijenata ponudila kroz Prijedlog nacrta zakona o pravima, obvezama i odgovornostima pacijenata, prosinac 2002.)

Ispravni redosljed reforme zdravstva je prvo definirati ljudska prava, zatim reći kako se struka mora odnositi u odnosu na ljudska prava, a onda reći što struka preporuča u pogledu zdravlja, a zatim odrediti koliko je društvo za to spremno odvojiti novaca.

Kako bi u takvom slučaju bilo sasvim jasno "koliko čega ide kome i zašto", razvidno osiguravajuće kuće u zdravstvu ne bi mogle prodavati rog za svijeću, a što bi odmaklo i neka strana "ulaganja" u doslovna ubijanja naših ljudi koja su profitabilna za velike korporacije, ali i za političare koji dobivaju provizije po potpisanom ugovoru.

Slijed događaja nakon što smo ponudili naš zakonski prijedlog o uvođenju partnerstva u sustav zdravstva na način zagwarantirane neovisnosti institucije zastupnika prava pacijenata:

-od neprihvatanja izrađenog izvanredno dobrog zakonskog prijedloga o pravima pacijenata, preko štrajka i pokušaja da se taj zakonski prijedlog zloupotrijebi u svrhu prijetnje liječnicima i njihovu

sindikatu, pa do toga da je time bila iscrpljena sva politička volja da se bavi takvim zakonom, a još manje da razmišlja o tome kako postići partnerstvo u zdravstvu (preporuka br.5 Vijeća Europe iz 2000.godine) unatoč zaklinjanju kako se hoće, želi i mora u Europu.

Situacija je postala još jasnije politička manipulacija kada je promjenom vlasti novi ministar službeno dao odgovor kako se o tom našem zakonskom prijedlogu ne raspravlja jer je izrađen od strane Račanove vlade (da ne zaboravim da sam tada ostala bez posla, kao i moj suprug).

Novi štrajk liječnika je cijelu situaciju doveo do još većeg apsurdna jer više nije upitno kako se ne može ljudska prava pacijenata zaštititi tako da se krše ljudska prava liječnika te se u priču ugravaju drugi sindikati, manipulirani politikantima, a pacijente straši iznošenjem slučajeva koji su već godinama (a neki i desetljećima) vapili za javnošću i rješavanjem problema zaštite prava pacijenata.

Priča trenutno zastaje plašenjem liječnika zgroženom javnošću nad samo vjerojatno i tisućitim dijelićem tragičnih slučajeva do kojih je doveo politikantski nekompetentni Mengeleovski mozak onih koji su čvrsto odlučili ne podržati zaštitu ljudskih prava ukoliko je tako njegova partija odlučila.

Pri tom bih naglasila kako na raznim međunarodnim sastancima i konferencijama u okviru rasprava o bioetici i medicinskom pravu postoje sasvim jasno izraženi stavovi kako je utjecaj politike na kršenje ljudskih prava pacijenata zapravo jedini pravi razlog zašto još tome nismo stali na kraj.

Cjelokupnu situaciju u današnjem sustavu zdravstva svakako bi trebalo sagledati od trenutka odluke uvođenja tržišnih odnosa u taj sustav. Nekompetentna odluka jednog ministra još 1991. godine dovela nas je u poziciju ne kao što je tvrdio, da se približimo svjetskim standardima u zdravstvu, već da u cijelosti izgubimo najveću prednost koju smo na tom polju u svijetu vrlo suvereno držali 50 godina, a u tome bili gotovo za još 50 ispred cijelog svijeta. Nesposobnost sagledavanja čovjeka, života, medicine i njihova utjecaja na cijelo društvo (da ne kažem kako su onda to nekakvi potpuno intelektualno kastrirani humanoidi ako ih nađemo među liječnicima) onih koji su smatrali kako je politika u zdravstvu zapravo vođenje osiguravajućeg društva, nadalje nas je dovela do pozicije da naše ljude i nadalje može svaki budući Baxter ubijati do mile volje jer i nadalje naš čovjek ne vrijedi niti jednu pedesetinu onoga što vrijedi npr. jedan američki građanin.

Trenutna najava zakonskog ukidanja prava na štrajk liječnicima je još jedna prisila koju će izvršiti politika nad onima koje smo i do sada samo mamuzali, a da time nećemo nimalo napredovati u pogledu poboljšanja stanja u zdravstvu. Pri tom ne bi trebalo zaboraviti kako se u društvu nitko ne osvrće na činjenicu kako su u pravosuđu djelatnici nagrađeni za svoj sustavni nerad (nagrada za nerješene sudske slučajeve je znatno povećanje plaća u sustavu pravosuđa) dok su zdravstveni radnici kažnjeni za svoj prekomjerni rad i humanitarno izdvajanje vlastitog novca za zdravstvene usluge (npr. tijekom rata, ali i kasnije pa i danas).

Pacijenti će ili morati razumjeti svoju ulogu u svemu tome i jasno zatražiti od odgovornih da im osiguraju zaštitu (a to je Vlada, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi i Sabor) ili u svom nerazumijevanju prihvatiti još jednu politikantsku manipulaciju te osuditi zdravstvene radnike. Dakako da je za očekivati ovo posljednje, a što ne unosi ni malo nade u ozdravljenje zdravstvenog sustava.

Daljnjem dnevnom zatezanju situacije između pacijenata i liječnika ide u prilog i Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o zdravstvenoj zaštiti u kojem se u čl.39 (u kojem se navodi kako će zdravstveni radnik smjeti raditi u dopunskom radu izvan matične radne organizacije samo uz odobrenje poslodavca) dade lijepo vidjeti kako netko želi i ozakoniti mobbing nad liječnicima.

U poziciji dnevnog davanja savjeta pacijentima, dnevno bih mogla naći među onima koji mi se obraćaju barem jednoga koji je "popio" serviranu glupost kako bi trebalo **legaliziranjem krađe boriti se protiv korupcije (a takve ideje su prema njihovim riječima "pokupili" u Ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi)**. Još samo neka saborski zastupnici "popiju" kako treba uvesti mobbing kao metodu osiguravanja zdravstvene zaštite!

Na kraju treba jasno sagledati:

- da bi kompetentno govorili o zdravstvu morate znati daleko više nego li o njemu znaju liječnici, daleko više nego li o njemu znaju pravnici i daleko više nego li o njemu znaju ekonomisti i gospodarstvenici. Mislim da je iz toga razvidno zašto političari ne govore o zdravstvu! No, tragično je za svakog člana društva što uviđa kako mu vlast treba i mora garantirati rješavanje zdravstvenog sustava po mjeri čovjeka tek kad je bolestan i nemoćan, jer prije toga zatvara oči i gura glavu u pijesak.

Ni jedan od nas nije imun na bolest, ni jedan neće doživjeti 22 stoljeće. Svi smo odgovorni za ono što će nam se dogoditi u našoj zajednici u trenutku kada od nje zatražimo pomoć, a zasigurno nema toga tko neće zatražiti pomoć liječnika!

Stoga je potrebno:

- raskrinkati trenutno linčovanje liječnika koje je potencirano u svrhu gušenja liječničkih zahtjeva za poboljšanjima uvjeta i vrednovanja rada (a ne izričito za povišenjem plaće kako se želi prikazati),
- hitno ukinuti Zakon o zaštiti prava pacijenata koji uvodi političke komesarijate kako bi štitili pacijente, a ne potiče razvoj kompetentne i nezavisne struke zastupnika prava pacijenata,
- omogućiti zakonski provedivu zaštitu prava pacijenata kroz učinkovit i dobar zakon (imamo prijedlog još od 2002.),
- odrediti prioritete državne politike zdravljem nacije (a ne otvaranjem radnih mjesta za one koji rade za minimalac čime postaju socijalni slučajevi i dodatno opterećenje za cijelo društvo),
- vratiti reformu zdravstva na redosljed: pacijent, zdravstveni radnici, medicina, osiguranje (trenutno je upravo obrnuto, i na to su javnost i politika upozoravani od 2001. jedino istupima Hrvatske udruge za promicanje prava pacijenata)
- vratiti praktični smisao Štamparovih ideja.